

Abstrakt

Práce se (jak již samotný název napovídá) zabývá problematikou neplatnosti a neúčinnosti právních úkonů v poměrech insolvenčního řízení. V první řadě jsou stručně vyloženy samotné pojmy neplatnost a neúčinnost právního úkonu, jejich význam, příčiny vzniku, následky a celkově jejich zařazení do kontextu českého právního řádu. V návaznosti na tento exkurz jsou následně porovnány úpravy těchto institutů v insolvenční i v obecné občanskoprávní úpravě, a to jak v úpravě aktuálně účinné, tak i v úpravě těmito účinným úpravám předcházející. Cílem tohoto srovnání je zprvce zobrazení vývoje institutu neplatnosti a neúčinnosti v českém právním řádu a zjištění, v čem se dané úpravy shodují a v čem naopak odlišují, což má význam jak po teoretické, tak i po praktické stránce, neboť uvedené závěry ovlivňují možnosti využití judikatury a dalších zdrojů vytvořené k jedné úpravě v režimu úpravy jiné. Zadruhé je pak cílem tohoto srovnání nalezení a definování vztahu jak mezi neplatností a neúčinností, tak i mezi těmito instituty v insolvenční a občanskoprávní úpravě, což má opět dopad do praxe, když na správném zařazení právního úkonu závisí následky, které tento úkon bude vyvolávat.

V dalších částech se pak práce podrobně zabývá neplatností a neúčinností právních úkonů čistě v aktuálně účinné insolvenční úpravě. Posuzována jsou místa výskytu těchto institutů v insolvenční úpravě, příčiny jejich vzniku, jakož i podrobné posouzení náležitostí, které musí právní úkon naplnit, aby mohl být neplatností či neúčinností postižen. Celý výklad je doplněn celou řadou rozhodnutí českých soudů všech instancí, což napomáhá utvořit představu, jak soudy danou problematiku posuzují a jak se staví k jejím jednotlivým aspektům. Na základě těchto rozhodnutí, jakož i názorů obsažených v odborné literatuře a právních předpisech, tato práce představuje neplatnost a neúčinnost nejen jako teoretické pojmy, ale rovněž přibližuje, které právní úkony a za jakých okolností do těchto kategorií mohou spadat (a kdy naopak nikoliv). Díky tomu pak mohou jak insolvenční dlužník, tak i jeho věřitelé informovaně zhodnotit, zda se konkrétně jejich právního úkonů týká riziko, že tento bude prohlášen za neplatný či neúčinný.